

Kultur- og kirke departementet
PB 8030 Dep
0030 Oslo

Saksbehandler:	Vår dato:	Vår referanse:	Deres dato:	Deres referanse:
Jon-Andreas Lange	30.08.04	04-00350-02 562.3/008	01.06.04	

Høring til rapport fra arbeidsgruppe om ”Tiltak mot svartebørshandel med billetter”

Forbrukerrådet viser til departementets høringsbrev av 1 juni 2004.

Forbrukerrådet har arbeidet for et forbud mot organisert svartebørssalg av billetter siden 1998. Bakgrunnen for dette er at vi har sett at omfanget av denne virksomheten er betydelig. Hvert år overføres et meget stort pengebeløp fra forbrukerkollektivet, nærmere bestemt billettgjøperne, til et lite antall privatpersoner/firmaer som driver organisert svartebørssalg. Dette skjer uten at kjøperne får noe mer enn de ellers ville ha fått, nemlig en inngangsbillett til en konsert eller et idrettsarrangement.

Forbrukerrådet har vanskelig for å se noen grunn til at vi i Norge skal akseptere at noen få aktører skal ødelegger markedet for populære kulturtilbud. Firmaene tjener enorme summer på bekostning av et stort antall kultur- og sportsinteresserte personer. Svartebørsvirksomheten har etter Forbrukerrådets syn utelukkende negative virkninger.

Etter vårt syn kan ikke problemet løses på noen annen måte enn ved et forbud mot selve svartebørsvirksomheten. Det betyr at Forbrukerrådet støtter arbeidsgruppens forslag 3, som flertallet i arbeidsgruppen går inn for, se nærmere begrunnelse for dette nedenfor.

De to øvrige forslagene er etter Forbrukerrådets syn fullstendig uegnet til å løse svartebørspørsmålet, og kan således ikke anses som svar på Stortingets bestilling.

Forslag 1 om opplysningsplikt innebærer faktisk en formell legalisering av svartebørsvirksomheten. Det er vanskelig å se hvor for dette forslaget overhodet er fremmet i denne sammenheng, og forslaget harmonerer også dårlig med overskriften ”Drøftelse av ulike mulige forbudsbestemmelser”.

Forslag 2 (Forbud mot å kreve mer enn pålydende) vil heller ikke kunne løse problemet med svartebørssalg. Arbeidsgruppen sier selv:

UTGIVER AV:

Forbrukerrådet
The Consumer Council
of Norway

Postadresse:
Pb. 4594 Nydalen
NO-0404 Oslo

Besøksadresse:
Rolf Wickstrøms vei 15
0486 Oslo

Org. nr.:
NO 871 033 382 MVA

post@forbrukerradet.no
forbrukerportalen.no

Publikumstelefon:
815 58 200
Sekretariatet,
tlf.: 23 40 05 00

”Derimot vil det ikke være ulovlig for en potensiell kjøper å tilby høyere pris og heller ikke ulovlig for selger og kjøper å inngå kontrakt med høyere pris enn pålydende. Bestemmelsen forbyr derfor ikke svartebørssalg som sådan, men kan sies å være rettet inn mot et svartebørssalg på selgerens initiativ”.

En forutsetning for dagens svartebørsproblem er at det finnes kjøpere som er villige til å betale høyere pris enn pålydende. Dette er igjen en følge av ubalanse i markedet for populære kultur- og idrettsarrangementer. Ettersom denne ubalansen fortsatt vil eksistere, vil et en regel som tillater slike ”frivillige” avtaler i realiteten innebære en legalisering av svartebørsvirksomheten. Den eneste endringen vil være at svartebørsfirmaene i sin annonsering må ”late som” de ikke driver med svartebørssalg. De kan imidlertid fritt velge bare å selge til de som tilbyr en høyere pris.

Forbrukerrådet slutter seg for øvrig til argumentene fra medlemmet Jørgensen om at et markedsrettslig forbud neppe vil være særlig effektivt. Forbrukerombudets forsøk på å begrense enkelte uheldige sider ved svartebørssalget gjennom pålegg etter markedsføringsloven, har ikke vært vellykket. Markedsføringsloven stiller visse krav om god og tydelig informasjon til forbrukerne om produktet, men kan ikke i seg selv fjerne selve problemet, nemlig at svartebørssalget pr i dag er lovlig.

Forbrukerrådet vil dessuten bemerke at forslag 2 etter vårt syn innebærer en meget uheldig lovgivningsteknikk ved at det formuleres en lovtekst som gir inntrykk av at man løser et problem, samtidig som forarbeidene i realiteten sier at bestemmelsen ikke vil ha særlig betydning.

Ytterligere en svakhet ved forslag 2 er at det trolig vil være i strid med EU-kommisjonens forslag om urimelig handelspraksis. Det synes meningsløst å fremme et lovforslag som med stor sannsynlighet må endres igjen meget snart.

Forslag 3 er det eneste forslaget fra arbeidsgruppen som vil begrense svartebørsproblemet, og således det eneste forslaget som er akseptabelt fra et forbrukerståsted. Vi skal kort redegjøre for noen hovedpunkter i vår begrunnelse for hvorfor et straffesanksjonert forbud er nødvendig.

Det synes å være en ganske unison oppfatning at selve svartebørsvirksomheten er uheldig fra et samfunnssynspunkt. Stortingskomiteens merknader gjenspeiler dette. Både selgere (bl a konsertarrangører og Norges Fotballforbund) og kjøpere ønsker et forbud og også myndighetene har uttrykt ønske om å få bukt med problemet. Innvendingene mot et forbud har i hovedsak vært knyttet til to argumenter:

- a. man bør om mulig unngå lovforbud hvis det finnes andre måter å stoppe virksomheten på
- b. det kan bli vanskelig å håndheve et slikt forbud

Arrangørene har ikke klart å innføre rutiner som i særlig grad begrenser omfanget av svartebørssalget. Det er dessuten tvilsomt om dette overhodet vil være mulig, uten at man samtidig gjør prosessen så tungvint og lite fleksibel at det skaper en rekke andre problemer (f eks ved å utstede alle billetter på person). Svartebørsfirmaene har så stor fortjeneste av sin virksomhet at de vil kunne bruke store ressurser på å ”komme rundt” eventuelle vanskeligheter som legges i veien for dem. Vi ser allerede at praksisen med at hver person bare får kjøpe f eks fire billetter, ikke ser ut til å ha begrenset problemet.

Etter Forbrukerrådets syn må man i dag kunne konkludere med at det ikke finnes alternative muligheter til å få stoppet svartebørsvirksomheten enn å innføre et lovforbud. Vi tror at et forbud vil være et viktig første skritt i kampen for å få stoppet denne virksomheten. Et forbud vil vanskeliggjøre

selve svartebørsvirksomheten, som ikke lenger vil kunne foregå åpent. Dessuten må straffetrusselen forventes å ha en klar preventiv effekt.

Behovet for forbud mot svartbørssalg av billetter må ses i lys av den generelle utviklingen på underholdningsmarkedet. Det er en kjent sak at antallet billetter som er tilgjengelige for folk flest ofte er svært begrenset, bl a fordi sponsorer og VIP-gjester gis en stadig høyere andel. I tillegg er prisnivået på kultur- og sportsbilletter i seg selv høyt. Billetter til ulike kultur- og sportsarrangementer er i ferd med å bli luksusgoder. Dersom man ikke nå reagerer mot den organiserte svartebørshandelen vil denne utviklingen forsterkes ytterligere.

Når det gjelder argumentet om at det vil kunne bli vanskelig å håndheve et forbud, er Forbrukerrådet uenig. For det første kan det anføres at en lang rekke eksisterende straffebestemmelser er vanskeligere å håndheve enn et forbud mot svartebørssalg vil være. Det vil ikke være vanskelig å dokumentere tilfeller av svartebørssalg. Både enkeltpersoner, medier og forbrukerorganisasjoner vil ha en interesse i å få avdekket en ulovlig virksomhet som er i strid med forbrukerinteressene. Et forbud vil utvilsomt gjøre det mye vanskeligere å tjene store penger på svartebørs og vil medføre en stor risiko for å bli stilt strafferettslig til ansvar.

Med hilsen

for Forbrukerrådet

Erik Lund-Isaksen
direktør

Jan Schrøder
fung. avdelingsdirektør

Gjenpart til:

- Stortingets familie-, kultur og administrasjonskomite
- Barne- og familiedepartementet